

Una nova presidència per a un vell polític

12 La presa de possessió del nou president de la Junta de Galícia va ser tot un espectacle, que, més enllà de la nota insòlita, assenyalava el caràcter polític de què Manuel Fraga vol impregnar el seu mandat.

Com el mateix president galleg assenyalava, es tracta del primer càrrec de gestió que el vell polític obté per elecció democràtica. I és ben segur que, acceptat el fet que no tenia cap futur polític a l'escena espanyola, no voldrà de cap manera que ningú pugui considerar l'actual presidència gallega com un simple retir honorable en un cementiri d'elefants.

El primer que és de destacar de Fraga és la seva qualitat política, la seva envergadura, que li ha permès ser present a l'Espanya democràtica amb un paper de primer ordre. El seu paper durant el franquisme no va ser pas gris sinó força destacat i ja marcat per una forta personalitat que en aquell context el feia, malgrat tot, incòmode. Fraga sembla que ha cregut sempre en el paper

polític que a cada moment li ha tocat jugar, combinant prodigiosament una capacitat d'adaptació que sobretot exigeix flexibilitat amb una gran convicció que li esborra tota ombra de cinisme.

Ara ha arribat a la nova etapa gallega fent la impressió que efectivament tota la vida havia esperat ocupar aquesta presidència, i tot fa pensar que intentarà que el seu pas pel Palau de Rajoy sigui recordat.

En el debat d'investidura es va estrenar amb un llarg discurs que, al marge dels continguts programàtics, tenia una forma pensada per relançar la mateixa figura de president de la Xunta. Precisament, els últims anys Galícia s'ha anat distanciant del camí que li podia correspondre com a autonomia històrica. És cert que el nacionalisme galleg té una expressió electoral molt més reduïda que les altres dues nacionalitats reconegudes constitucionalment. I en aquest sentit, la dinàmica política ha estat completament diversa de la pròpia de Catalunya i el País Basc.

Ara, amb Fraga al davant, és molt possible que el govern galleg comenci un camí de progressiva reivindicació de quotes d'autogovern superiors —com semblava anunciar el discurs de Fraga— i, en aquest sentit, progressivament també, pot començar a ser més sensible al discurs nacionalista. No és gens estrany que de moment Fraga

s'hagi distanciat explícitament del discurs que ha portat a parlar d'autodeterminació a les autonomies històriques. Però hi ha contraposat uns termes —l'autoidentificació i l'autodefensa— que, a la pràctica, el podrien acostar molt, potser sense adonar-se'n, a les posicions d'un nacionalisme de tipus conservador.

La mateixa expressió "la meua manera de ser espanyol és ser galleg" i la defensa aferrissada del galleguisme que ha esgrimit aquests dies, el situen explícitament en un camí que no ha fet més que començar a recórrer. I d'aquest polític flexible però de formes dures encara no se n'ha escrit l'últim episodi.

Però on sobretot caldrà avaluar l'actuació política de Fraga serà en la seva capacitat de fer front a unes estructures arcaiques de la societat gallega, que s'han manifestat en la pervivència del caciquisme però també en les dificultats per organitzar una administració moderna. I tot plegat traduït en un pes molt escàs en el conjunt de l'Estat a l'hora de fer sentir els seus interessos.

De moment l'oposició ha augurat un clima de crispació, segons Laxe, i més dificultats en el camí de l'autonomia, segons els partits nacionalistes. Però caldrà esperar els habituals primers cent dies per poder fer el també habitual primer balanç. Fraga ha aprovat la revàlida d'unes eleccions democràtiques, i per majoria absoluta, i ara voldrà demostrar que se sap bé la lliçó.

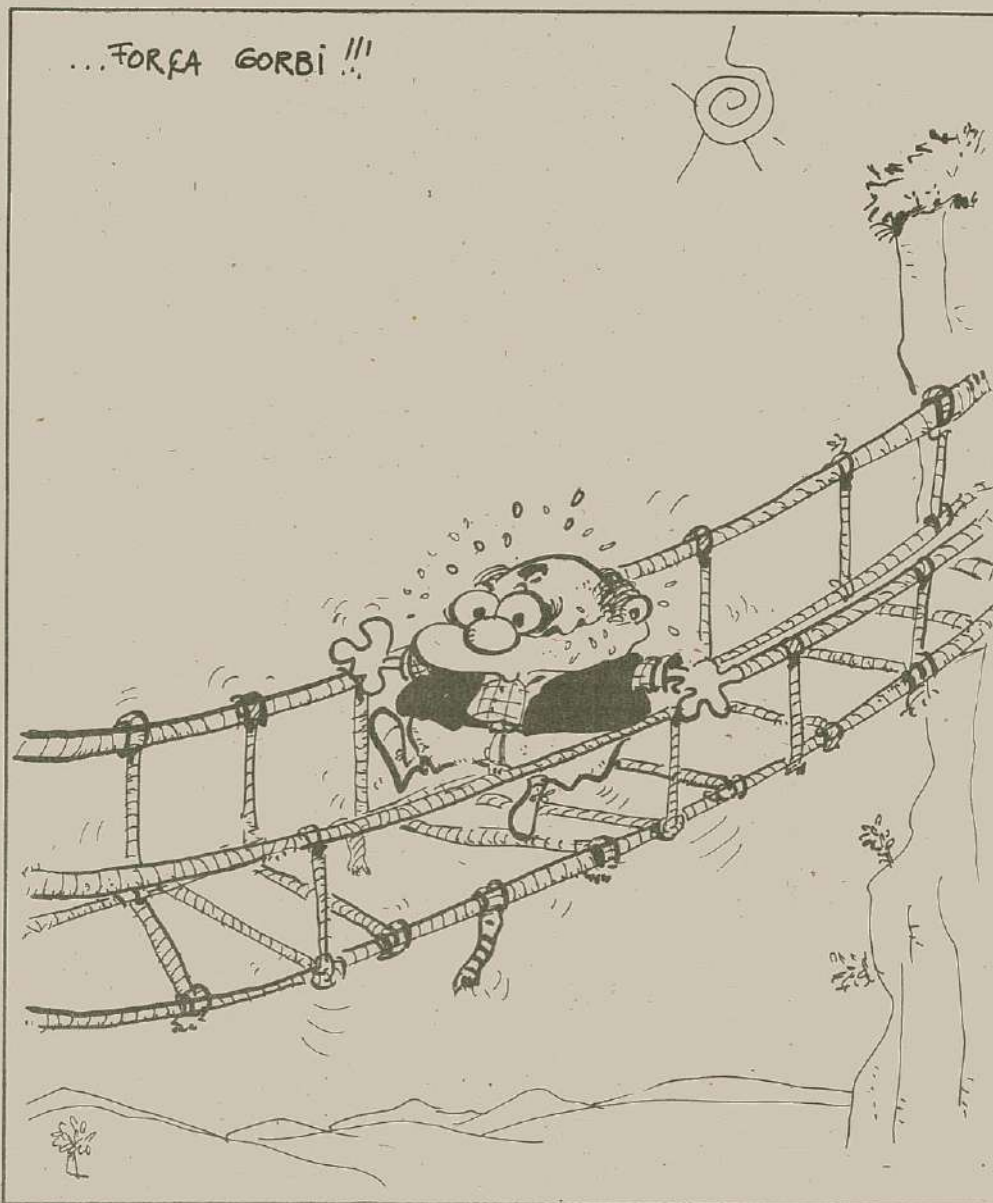
Més que una foto

VICENÇ VILLATORO

Al llarg de la seva història recent, el catalanisme ha viscut sempre una certa obsessió pedagògica, una voluntat explícita de donar a conèixer arreu l'existència mateixa de Catalunya. I ho ha intentat fer sempre amb un cert aire de respectabilitat institucional, evitant la temptació de cridar l'atenció per la via de l'excentricitat política i encara més per la via del conflicte d'ordre públic. És en aquesta vocació històrica del catalanisme que l'entrevista de Jordi Pujol com a president de la Generalitat amb Georges Bush esdevé rellevant, enllà de la política conjuntural. És en aquest context que tot plegat és més que una foto: un esforç institucional per donar a conèixer Catalunya al món des d'una perspectiva de normalitat i amb un to constructiu.

Si fa uns anys ens haguessin dit que un president de la Generalitat tindria una entrevista com a tal amb un president dels Estats Units ens hauria semblat tot plegat un objectiu excel·lent, d'una positivitat indubtable. Per això em sembla que l'entrevista d'ahir a Washington mereix una valoració, no es queda en la simple fotografia. Primer, perquè forma part d'una voluntat política de divulgar la catalanitat, de trametre la notícia de Catalunya sense connotar-la negativament als centres del poder polític i econòmic. Segon, per la manera que es tramita aquesta entrevista. Segons fonts molt directes, Bush rep Pujol després d'escollir les opinions de persones competents del seu entorn i dels dos últims ambaixadors dels Estats Units a Madrid. I és aquest grup de persones els qui li diuen que val la pena rebre el president de la Generalitat de Catalunya. És a dir, aquest grup de persones, coneixedores i ben informades, no només saben què és Catalunya, sinó que en tenen una imatge positiva i favorable, se'n consideren amics.

De Catalunya estant, penso que aquests contactes institucionals han de generar un cert estat de satisfacció col·lectiva i, en conseqüència, ser considerats com una acció de país, per damunt de l'esgrima política conjuntural. És el president de la Generalitat, es digui com es digui, qui entra al despatx de la personalitat política més poderosa d'Occident. És el missatge general de l'existència de Catalunya allò que trameta. I això resta per damunt de la confrontació democràtica interna. Certament, Pujol s'apunta amb l'operació actius importants. N'és el protagonista. Encara més, són els contactes previs de Pujol amb els ambaixadors allò que fa l'entrevista possible. Però seria una mica gasiu igualar el significat col·lectiu d'una política de pedagogia de Catalunya a l'exterior que és probablement la política més institucional de totes. El seu valor no s'esgota en la fotografia. Hi ha un peu de foto informatiu que dona referència de Catalunya i que respon a una necessitat sentida com a prioritària per tots els matisos del catalanisme: dir que hi som i qui som. Tranquil·lament, sense crits, però allà on cal. També al despatx de Georges Bush.

President: Max Cahner
Director: Albert Viladot

Subdirectors: Josep Playà (Informació); Xavier Barbé (Tancament); Angela Vinent (Suplements); Salvador Cardús (Opinió)
Àrees: Miquel Angel Violan (Política); Josep Playà Maset (Societat); Lluís Martínez (Economia); Àngel del Castillo (Esports); Pere Tió (Cultura i Espectacles); Agustí Pons (Opinió); Pere Prats (Disseny); Ricard Fitè (Edició)
Seccions: Antoni Reig (Món); Lluís Bou (Països Catalans); Jordi Capdevila (Espanya); Carles Capdevila (Societat); Maria Favà (Barcelona); Josep Català (Ciència); Dolors Palau (Cultura); Santiago Riera (Ràdio i Televisió); Bru Noya (Esports); Lluís Bonada (Entrevistes); Joan Caballé (Compaginació); Jordi Mestre (Fotografia); Albert Pla (Edició)
Delegació a Madrid: Josep M. Sanmartí (cap)

Gerent: Lluís de Carreras
Departament d'Administració: director, Josep Planas; cap de Publicitat, Pere Ponz i Agut; cap de Comptabilitat, Jaume Serra
Departament Tècnic i de Producció: director, Joan Tió. Tallers: regent, Manel Navarro
Departament d'Organització: director, Joan Peyretó
Departament de Promoció i Distribució: director, Josep Roig; cap de Subscripcions, Josep Corell; cap de Distribució, Carles Terol

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició:
Consell de Cent, 425. Telèfon: 246 60 00. Telex: 54063.
08009 Barcelona
Impressió: Indústria, 522, 08912 Badalona.
DLB 20 249-1976

La difusió d'aquest diari està controlada per l'Oficina per a la Justificació de la Difusió (OJD)

Crispacions

SALVADOR CARDÚS

Amb la retenció del conseller Joaquim Molins al Consell Comarcal de Montblanc el moviment d'oposició al pla de residus ha fet un pas perillós que podria hipotecar l'eficàcia de la seva resistència.

La polèmica de bon principi s'ha presentat com una contraposició entre els qui addueixen la solidaritat com a virtut que troben a faltar en els afectats pel pla, i els qui creuen que només se'ls parla de solidaritat quan és hora de pagar-ne la factura. I mentre el debat se situa en aquest camí, el diàleg és impossible.

En la fase preparatòria del pla, una empresa que fa estudis de mercat va fer una enquesta sobre el tema en qüestió. I recordo perfectament que, sense conèixer exactament com aniria el pla de residus, vaig criticar aquesta mena de procediments que per evitar la polèmica presenten les decisions quan tot ja està dat i beneït. Què costaria haver començat les coses a l'inrevés i haver entrat en un diàleg raonat per tal que es presentessin ofertes que reunissin les característiques tècniques necessàries a canvi de contraprestacions llamineres? Fins i tot, un programa de visites a països avançats en el tractament de residus mostrant el funcionament real d'aquesta mena de plantes als possibles alcaldes i dirigents ecologistes afectats hauria estat un sistema més raonable de preparar el terreny a un pla que —en això hi ha acord general— és necessari.

Per la seva banda, els qui es resisteixen al pla es veuen abocats a una dinàmica de mobilitzacions que sovint només funciona sobre mecanismes de creació d'adhesions més aviat primaris i que en qualsevol moment poden escapar-se dels dits, com efectivament va passar ahir a la nit. El perill de tota mobilització popular és precisament aquest: que l'enrabiada ofusqui l'entusiasme i la raonabilitat. La crispació mai no pot donar bons resultats.

Es per això que una vegada més ha fallat el mecanisme bàsic que hauria de presidir tota acció de govern, però especialment aquella que de bon principi se sap que és conflictiva. I és buscar la bona sintonia amb una societat civil que, per bé que sempre es predica com un bon actiu del país, a la pràctica és subvalorada. Un bon diàleg previ hauria estalviat les crispacions posteriors.

Ara que ja s'han comès errors per totes dues bandes, torna a ser el moment de recomençar el camí.